

Middelantal for hele Aaret. Dette Forhold er bethdeligt større end i de nærmest foregaaende Aar, eftersom nemlig

Dødsfaldenes Antal	af Middeltallet
i Aaret 1865—66 var 22 eller 2,9 pCt.	
— 1864—65 — 23 — 3,1 —	
— 1863—64 — 11 — 1,5 —	

Disse 3 Aars Mortalitetforhold svare omtrent til dem, der finde Sted i de nyere og vel indrettede Fængsler ($2\frac{1}{2}$ —3 pCt.).

I den forløbne Tid af indeværende Finantsaar — altsaa til 5te Februar d. A. — „har Dødsfaldenes Antal været 18, er altsaa igjen dalet noget fra det forrige Aars Høide,“ — i forrige Finantsaar var det 32 —. Af de i 1866—67 og i indeværende Aar tilfammen indtrufne 50 Dødsfald skyldes 24 den tuberkuløse Lungesvindst; iblandt de øvrige Dødsarsager for samme Tidsrum skal jeg nævne Alderdom og dermed følgende almindelig Svækkelse, der enten alene eller ved en tiltrædende, i sig selv ubethdeligt Sygdom har forarsaget Døden hos 7 (af hvilke 4 vare i Alderen fra 60—70, 3 fra 70—80 Aar); desuden Hjernesygdomme (Apoplexi, Blødhed) hos 4, Chroniske Hjertesygdomme hos 3, Nyresygdomme (Steen, Brights Sygdom, Sukkersot) hos 5, acut Underlivsbetændelse hos 3, Lungebetændelse o. fl., hvis Oprindelse neppe kan søges i Fængselsforholdene. Af Typhus eller andre Infektionsygdomme ere ingen Dødsfald indtrufne, og kun ganske enkelte Tilfælde forekomne i disse Aar.

Det er altsaa kun den tuberkuløse Lungesvindst, der i disse Aar ligesom tidligere har forarsaget de fleste Dødsfald, omtrent Halvparten af dem alle. Denne Erfaring om Lungetuberkulosis forholdsvis store Hyppighed i Fængsler er bekræftet fra alle Lande, hvorfra haves paalidelige Beretninger, og er begrundet deels i Forhold, der ere uadskillelige fra Fængselslivet (Indespærring, nedtrykt Sindstemning, hvilken sidste efter min Erfaring her fra Fængslet har megen Betydning), deels i Fangernes foregaaende Liv, idet mange ved et uordentligt Liv have paadraget sig Sygdommen og ere komne ind i Fængslet lidende deraf. Blandt de i det nævnte Tidsrum af Lungetuberkulose borttrebne

24 Fanger var der saaledes 11 — — altsaa omtrent Halvdelen —, „hos hvilke Sygdom erkjendtes at have været tilstede i mere eller mindre udviklet Grad ved deres Indsættelse i Straffeanstalten.

Idet jeg nu i al Rorthed skal søge at paa-vise, hvorvidt der i Christianshavns Straffeanstalt skulde forefindes særegne Betingelser, der muligen kunde forstærke den skadelige Indflydelse af Fængselslivet, skal jeg nærmest have Forholdene i Mandsfængslet for Die; angaaende Qvindesfængslet henholder jeg mig til min tidligere Betænkning, og skal blot berom tilføie, at Dødsfaldenes Antal i indeværende Finantsaar kun er naaet til 4 — det vil ogsaa sees af den Skrivelse, som er aftrykt i Udvalgets Betænkning, at Mortalitetsprocenten for dette Finantsaar endnu ikke er naaet til $\frac{2}{10}$ — „og saaledes vil opveie det forrige Aars ugunstige Mortalitetforhold.

Det er umiskjendeligt, at der paa Fængslets Territorium finder en temmelig stærk Sammenbygning Sted, der har tilfølg, at Gaardsrummene ere noget indespærrede, og at dertil nogle af de lavere Localer mangle tilstrækkelig Afgang af Sollys. Disse Forhold ere dog af mindre Betydning end paa Qvindesfængslet, og ere for en Deel uundgaaelige paa Grund af Fængslets Beliggenhed inde i Byen. Men en anden, mere bethydnende Følge af denne Fængslets Beliggenhed er den, at kun et lille Antal Fanger kan erholde Arbejde i fri Luft, hvortil dog en stor Deel af dem har været vant i deres tidligere Liv. Hvad iøvrigt Fangernes Bestjæftigelse angaaer, da kan det ikke antages, at de egentlige Haandværkere, saasom Snebkere, Bødkere, Stræddere, Skomagere, som her sysselsættes, ere udsatte for særegne skadelige Indflydelse, men der er andre Arbejder, saasom Bærl- og Krølhaarsplukning, Bæveri, Udkartning og Uldspinderi, der give Anledning til, at Luften i Værelserne bliver ureen, opfyldt med Dunster og Smaapartikler af Arbeidsstofferne og derved kan blive skadelig at indaande, men her maa paa den anden Side bemærkes, at Arbeidslocalerne i det Hele og navnlig de paa-gjældende ere særdeles rummelige i Forhold til Antallet af Personer, der opholde sig i dem, især efterat Fangeantallet paa Christianshavn er